

Konu:	2022 Bordro Parametreleri
Sayı:	2021/169
Tarih:	21.12.2021
Özet:	Bu bültenimizde 2022 Bordro Parametreleri ve Uygulama Şekilleri Aktarılacaktır.

1- GİRİŞ:

2022 yılı Bordro parametreleri bağlamında önemli bazı değişiklikler meydana gelmiştir. Bunlar;

- Asgari ücret üzerinden, gelir ve damga vergisi alınmayacak,
- Asgari geçim indirimi uygulaması kaldırıldı,
- Kümülatif vergi matrahı hesabında, asgari ücretten terkinin yapılan gelir vergisi matrahı dikkate alınarak ilerlenecektir.

İşbu bültenimizin, genel bir özet, bordro kalemleri kontrol imkanı sağlaması hedeflenmektedir.

2- ÖNGÖRÜLER VE TUTARLILIK:

Yüksek enflasyon önceliği sebebiyle, bütçe tahminleri bu yıl için oldukça zor yapılmıştır. 07.12.2021 tarihli revize bütçe tahminlerimizde, asgari ücretin brütü %3.6; 4. Vergi dilimi hariç vergi dilimleri tahminimiz %1.01-1.3; engelli indirimleri %1.03-%1.07 saparken; yemek yardımı tahminimiz ise sapma olmaksızın gerçekleşmiştir.

3- TEMEL PARAMETRELER:

Asgari Ücret-Aylık	5004.00
SGK Primi %14	700.56
İşsizlik Primi %1	50.04
Gelir Vergisi	0.00
Asgari Geçim İndirimi	0.00
Damga Vergisi	0.00
Net Asgari Ücret	4253.40
Prime Esas-Taban-	5004.00
Günlük Taban	166.80
Prime Esas-Tavan-	37530.00
Günlük Tavan	1251.00
SGK İstisnaları	
Özel Sağlık + BES	1501.20

Aile Yardımı	500.40
Yemek Yardımı	10.01
Çocuk Yardımı	100.08
Vergi Dilimleri	
32.000	0.15
32000-70000	0.20
70000-250000	0.27
250000-880000	0.35
880.000	0.40
Vergi İstisnaları	
Yemek Yardımı	34.00
Yol Yardımı	17.00
Engellilik Oranları	
Birinci	2000
İkinci	1170
Üçüncü	500

4- ÜCRET TANIMI:

4857 sayılı İş Kanunun 32. maddesinde ücret tanımına yer verilmiştir. Buna göre, “Genel anlamda ücret bir kimseye bir iş karşılığında işveren veya üçüncü kişiler tarafından sağlanan ve para ile ödenen tutardır.” Yine farklı bir ücret tanımı 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunun 61. maddesinde yer bulmuştur. Buna göre, “Ücret, işverene tabi belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.”

Genel olarak iş görme karşılığında işveren tarafından ödenen tutar “ücret” olarak bilinmektedir. Türkiye’de ücretler üzerinden dört farklı kalemde yasal kesinti uygulanmaktadır. Bunlar; sigorta primi, işsizlik sigortası primi, gelir vergisi ve damga vergisidir. Kesinti oranları Kanunlar ile belirlenmiş olup, maliyetler bu yasal kesintiler dahil edilerek hesaplanmaktadır.

5- ÜCRETEN YAPILAN KESİNTİLER:

Sosyal güvenlik mevzuatında yapılacak kesinti ve ödenecek prim tutarları, yasal olarak çalışanların Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan bildirimleri ile belirlenmektedir. Örneğin, tüm sigorta kollarına tabi olanlar “01” belge türü ile emekli olup sosyal güvenlik destekleme primine tabi olanlar “02” belge türü ile işyeri hekim ve sağlık personelleri “29” belge türü ile bildirilmekte olup yapılan yasal kesintiler bu

Consulta İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mahallesi Kore Şehitleri Cad, Üsteğmen Mehmet Gönenç Sk. No:3, 34394 Şişli

(0212) 347 34 00

infososyalguvenlik@consulta.com.tr

belge türlerine göre değişmektedir. Bu noktada öncelikle yapılması gereken şirketlerin çalıştırdığı sigortalılar için kapsam belirlemesidir. SGK belge türlerine göre prim oranlarının maliyet hesabında dikkate alınması gerekmektedir.

Yine, özellikli durumlar da gözetilmelidir. Örneğin serbest bölge işyerlerinde vergi istisnası uygulanacak, vergiden istisna olunan tutarlar brüt ücretin hesabında dikkate alınmayacaktır. Bu sebeple her tür maliyete esas kalemlerde bu özellikli durumlara dikkat edilmelidir.

Ayrıca bu yıl ilk defa asgari ücret üzerinden, vergi muafiyeti söz konusu olacaktır.

6- ASGARI ÜCRETE BAĞLI HESAPLAMALAR:

Aylık Asgari Ücret ve İşveren Maliyeti (Tüm Sigorta Kollarına Tabi) (Söz konusu tablo artık kapıcı/ev hizmetlisi için de geçerli olacaktır)

Asgari Ücret-Aylık	5004.00
SGK Primi %14	700.56
İşsizlik Primi %1	50.04
Gelir Vergisi	0.00
Asgari Geçim İndirimi	0.00
Damga Vergisi	0.00
Net Asgari Ücret	4253.40
İşveren Maliyeti %17,5	5879.70

Aylık Asgari Ücret ve İşveren Maliyeti (Sosyal Güvenlik Destekleme Primi)

Asgari Ücret-Aylık	5.004.00
SGK Primi %7.5	375.30
İşsizlik Primi	-
Gelir Vergisi	-
Asgari Geçim İndirimi	-
Damga Vergisi	-
Net Asgari Ücret	4.628.70
İşveren Maliyeti %24,5	6.229.98

SGK Tavan ve Taban Aylık-Günlük (7.5 Kat olarak uygulanmıştır. Sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için 3 katı uygulanmaktadır.)

Aylık Taban	5004.00
Günlük Taban	166.80
Aylık Tavan	37530.00
Günlük Tavan	1251.00

Bazı istisnalar ve rakamları

Yemek Yardımı: “Sigortalılara yemek parası adı altında yapılan ödemelerin, işyerinde veya müstemilatında işveren tarafından yemek verilmemesi şartıyla belirlenen günlük asgari ücretin %6 sının, yemek verilecek gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunacak miktarı, prime esas kazançların tespitinde dikkate alınmayacaktır.”

Çocuk Zammı: “Sigortalı veya isteğe bağlı sigortalı sayılmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan çocuklarından 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim veya 3308 sayılı Meslekî Eğitimi Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ya da işletmelerde meslekî eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim görmesi halinde 25 yaşını doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın Kanuna göre malûl olduğu tespit edilen evli olmayan çocuklarından en fazla iki çocuk (iki çocuk dahil) için çocuk zammı adı altında yapılan ödemelerin, aylık asgari ücretin %2'si aylık prime esas kazançların hesaplanmasında dikkate alınmayacaktır.”

Aile Zammı: “Sigortalılara aile zammı adı altında yapılacak ödemelerin, sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın, sigortalının eşinin Kanuna tabi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmaması ve Kurumdan gelir veyahut aylık almaması durumunda, aylık asgari ücretin %10'u oranındaki tutar aylık prime esas kazançların hesaplanmasında dikkate alınmayacaktır.”

SGK İstisnaları	
Özel Sağlık + BES	1501.20
Aile Yardımı	500.40
Yemek Yardımı	10.01
Çocuk Yardımı	100.08

7- GELİR VERGİSİ HESAPLAMALARI

Gelir vergisi matrahı tespit edildikten sonra matrahtan yapılacak kesintilere ilişkin dört farklı vergi dilimi ve karşılığı kesinti bulunmaktadır.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 103'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan gelir vergisine tabi gelirlerin vergilendirilmesinde esas alınan tarife, 2022 takvim yılı gelirlerinin vergilendirilmesinde esas alınmak üzere aşağıdaki şekilde yeniden belirlenmiştir.

Ücret Gelirlerinin Vergilendirilmesi

Vergi Dilimleri	
32.000	0.15
32000-70000	0.20
70000-250000	0.27
250000-880000	0.35
880.000	0.40

Bazı Gelir Vergisi İstisnaları ve Engellilik İndirimleri

Vergi İstisnaları	
Yemek Yardımı	34.00
Yol Yardımı	17.00
Engellilik Oranları	
Birinci	2000
İkinci	1170
Üçüncü	500

Vergiden istisna yemek yardımı KDV hariç olarak açıklanmakta olup, uygulamada KDV dahil tutar istisna edilmektedir. Bu da $34 \text{ TL} * \%8 \text{ KDV} = 36.72 \text{ TL}$ olarak dikkate alınacaktır. Bu istisnanın uygulanmasının temel kuralı işyerinde yemek verilmemesidir.

Yol yardımında belirtilen istisna tutarının uygulanması ise aşağıdaki şartlara bağlıdır:

- İşveren tarafından, hizmet erbabının toplu olarak işyerlerine gidip gelmelerini sağlamak maksadıyla ulaşım vasıtası temini veya hizmet satın alınması suretiyle taşıma hizmeti verilmiyor olması,
- Taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçlarının, münhasıran hizmet erbabının işyerine gidip gelmesi için kullanacağı toplu taşıma araçlarında geçerli olması (Ulaşım bedeli için yüklenen tutarın sadece ulaşımında kullanılabilecek şekilde sınırlandırıldığı başka amaçlarla da kullanılabilen ödeme araçlarının kullanımı bu şartın ihlali sayılmaz),

- Yapılan ödemenin fiilen çalışılan günlerle sınırlı olması,
- Ulaşım bedelinin günlük belirlenen tutarı aşmaması,
- Toplu taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçlarının teminine ilişkin harcamaların belgelendirilmesi gerekmektedir.

Çocuk, aile, kıdem tazminatı hesaplamaları, enflasyon verisiyle ilişkili olup, henüz belirlenmemiştir. Ek bilgiler:

- 1- Engelli çalışana aylık dönemler itibariyle ücret ödenmesi halinde engellilik indirimi aylık tutarlar üzerinden uygulanacak olup, bir ay içerisinde kıst dönem çalışılması durumunda da sakatlık indiriminin aylık tutarları dikkate alınacaktır. Ücret günlük dönemler itibariyle ödenmekte ise sakatlık indiriminin günlük tutarları ile uygulanması gerekmektedir. Başka bir ifade ile ücret günlük dönemler itibariyle ödenmiyor her ay sonu aylık dönemler itibariyle ödeme yapılıyorsa, ay içerisinde eksik günü olan, ay ortası işe başlayan ya da işten çıkan engelli çalışanlara vergi indirimi tam tutar üzerinden uygulanır.
- 2- Engelli vergi indiriminin uygulanması için, vergi indirim yazısının ibrazı şart olup, engelli raporu, vergi indiriminden faydalanılması için tek başına yeterli değildir.
- 3- Aile yardımının vergi istisnası sadece devlet memurları için geçerlidir. Özel sektör çalışanlarına yapılan aile yardımı vergiye tabidir.
- 4- Çocuk yardımında, SGK istisnası için 2 çocuk sınırı varken; gelir vergisi yönünden böyle bir sınırlama bulunmamaktadır. Ayrıca çocuk yardımında vergi açısından yaşa göre ikili bir ayırım bulunurken, SGK istisnasında böyle bir ayırım bulunmamaktadır.

8- ASGARI GEÇİM İNDİRİMİ

Asgari geçim indirimi uygulaması 2022 yılı itibariyle uygulanmayacaktır.

9- DAMGA VERGİSİ

Ücretlerde	Binde 7,59
Kıdem ve İhbar Tazminatında	Binde 7,59
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Verilen Sigorta Prim Bildirgeleri	64,80 TL
Muhtasar Beyanname	87,30 TL
Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi	103,50 TL

10- DOĞUM, EVLENME VE ÖLÜM YARDIMLARININ SİGORTA PRİMİ VE GELİR VERGİSİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sosyal güvenlik mevzuatına göre, doğum ve evlenme yardımları sigorta primine esas kazançtan istisna tutulmuştur. Gelir vergisi mevzuatı açısından ise evlenme ve doğum münasebetiyle hizmet erbabına yapılan yardımların iki aylık ücretini geçmemesi halinde vergiden istisna tutulacağı belirtilmiştir.

Buna göre, doğum ve evlenme sebebiyle personele yapılan altın, nakdi ya da aynı yardım, personelin 2 aylık ücretini geçmiyorsa sadece damga vergisine; personelin 2 aylık ücretini geçiyorsa, 2 aylık ücretini geçen tutarın gelir ve damga vergisine konu edilerek bordrolaştırılması gerekmektedir.

Ölüm Yardımı: Sigortalının anne ve babası, eşi veya çocuğunun ölümü halinde sigortalıya verilen ölüm yardımı herhangi bir sınırlamaya tabi tutulmaksızın sigorta primi ve gelir vergisi kesintisinden istisnadır.

11- KREŞ YARDIMI

Yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 150'den çok kadın çalışanı olan işyerlerinde, 0-6 yaşındaki çocukların bırakılması, bakımı ve emziren çalışanların çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine yakın bir kreşin kurulması zorunludur. Yurt, işyerine 250 metreden daha uzaksa işveren taşıt sağlamakla yükümlüdür. İşverenler, ortaklaşa oda ve yurt kurabilecekleri gibi, oda ve kreş açma yükümlülüğünü, kamu kurumlarınca yetkilendirilmiş yurtlarla yapacakları anlaşmalarla da yerine getirebilirler.

İşverenlerin kreş hizmetini bir kreş ile anlaşarak yerine getirmesi durumunda, kreşin bu bedeli şirkete fatura etmesi kaydıyla, kreşe ödenen bu tutar aynı yardım mahiyetinde olduğu için sigorta priminden muaftır.

7103 sayılı Kanun ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen hükme göre de bu tutarın aylık asgari ücretin yarısını aşmaması halinde de vergiden muaf tutulmaktadır. Bu tutar 2022 yılı için 2.502,00 TL'dir. Bu tutarı aşan kreş yardımının gelir vergisine tabi olarak bordroya girmesi gerekmektedir.

12- STAJYER ÖDEMELERİ

3308 sayılı Kanunun 25. maddesine göre, "İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde on beşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan aşağı ücret ödenemez." Bu tutar 2022 yılı için 1501,20 TL olup, bu ücretten hiçbir kesinti yapılmamaktadır.

2022 YILI BORDRO PARAMETRELERİ				
2022 Yılı 30 Günlük Asgari Ücret ve Maliyeti (Tüm Sigorta Kollarına Tabi Çalışanlar İçin)		2022 Yılı Kapıcı/Ev Hizmetlileri 30 Günlük Asgari Ücret		
Asgari Ücret	5004.00	Asgari Ücret	5004.00	
SGK İşçi Primi %14	700.56	SGK İşçi Primi %14	700.56	
İşsizlik İşçi Sigortası Primi %1	50.04	İşsizlik İşçi Sigortası Primi %1	50.04	
Gelir Vergisi %15	0.00	Kesintiler Toplamı	750.60	
Asgari Geçim İndirimi	0.00	Net Asgari Ücret	4253.40	
Damga Vergisi %0,759	0.00	SGK İşveren Primi %15,5	775.62	
Kesintiler Toplamı	750.60	İşsizlik İşveren Sigortası Primi %2	100.08	
Net Asgari Ücret	4253.40	İşveren Toplam Maliyet	5879.70	
SGK İşveren Primi %15,5	775.62	Sigorta Primine Esas Kazanç Alt ve Üst Sınırları		
İşsizlik İşveren Sigortası Primi %2	100.08	Taban Tutar-Asgari Ücret-	Günlük	Aylık
İşveren Toplam Maliyet	5879.70		166.8	5004.00
2022 Yılı Sosyal Güvenlik Destekleme Primi ve İşveren Maliyeti		Tavan Tutar-Asgari Ücretin 7,5 Katı-	Günlük	Aylık
Asgari Ücret	5004.00		1251	37530
SGDP İşçi Primi %7,5	375.30	Sigorta Primine Esas Kazanç Alt ve Üst Sınırları(Sosyal Güvenlik Sözleşmesi Olmayan Ükelerle Götürülen Türk İşçiler İçin)		
Gelir Vergisi %15	0.00	Taban Tutar	Günlük	Aylık
Asgari Geçim İndirimi	0.00	-Asgari Ücret-	166.8	5004.00
Damga Vergisi %07,59	0.00	Tavan Tutar	Günlük	Aylık
Kesintiler Toplamı	375.30	-Asgari Ücretin 3 Katı-	500.4	15012
Net SGDP Asgari Ücret	4628.70	İstisna Olacak Kazanç Miktarları (SGK)		
SGDP İşveren Primi %22,5	1125.90	Özel Sağlık+BES (işveren tarafından)	1501.20	
Kısa Vadeli Sigorta Kolları İşveren Sigortası Primi %2	100.08	Aile Yardımı	500.40	
İşveren Toplam Maliyet	6229.98	Yemek Yardımı (günlük)	10.01	
Ücretin Vergilendirilmesi		Çocuk Yardımı	100.08	
32.000 TL'ye kadar	15%	İstisna Olacak Kazanç Miktarları (Gelir Vergisi)		
70.000 TL'nin 32.000 TL'si için 4.800 TL, fazlası	20%	Vergiden İstisna Yemek Yardımı (KDV Hariç)	34.00	
250.000 TL'nin 70.000 TL'si için 12.400 TL, fazlası	27%	Yol Yardımı	17.00	
880.000 TL'nin 250.000TL'si için 61.000 TL, fazlası	35%	Çocuk Yardımı (0-6 Yaş)	Belirlenmedi	
880.000 TL'den fazlasının 880.000 TL'si için 281.500 TL, fazlası	40%	Çocuk Yardımı	Belirlenmedi	
Engelli Vergi İndirim Tutarları		Aile Yardımı (İstisna sadece kamu çalışanları için)	Belirlenmedi	
Birinci derece engelliler	2000.00	2022 Yılı Asgari Geçim İndirim Tutarı		
İkinci dereceden engelliler	1170.00	Asgari Geçim İndirimi	Uygulanmayacak.	
Üçüncü dereceden engelliler	500.00	Diğer İstisnalar		
2022 Yılı Damga Vergisi Tutarları		Altın Yardımı	GV + DV + SGK	
Ücretlerde, Kıdem ve İhbar Tazminatında	Binde 7,59	Bayram Kolisi	GV + DV	
Sosyal Güvenlik Kurumlarında Verilen Sigorta Prim Bildirgeleri	64.80	Kreş Yardımı	GV (İstisna Rakam) + DV	
Muhtasar Beyanname	87.30	İkramiye	GV + DV + SGK	
Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi	103.50	Prim	GV + DV + SGK	
2022 Kıdem Tazminatı		Servis	Bordroya Girmez	
Kıdem Tazminatı Tavanı	Belirlenmedi.	İşyerinde Yemek Verilmesi	Bordroya Girmez	
Diğer Ödemeler		Yemek Kartı	GV (İstisna Rakam) + DV	
Alışveriş Kartı	GV + DV	Gelir ve Damga	Asgari Ücrete Kadar İstisna	
Ulaşım Kartı	GV (İstisna Rakam) + DV			

Saygılarımızla

CONSULTA İş ve Sosyal Güvenlik

(*) Sirkülerlerimizde yapılan açıklamalar yalnızca bilgilendirme amaçlı olup, kesin işlem tesis etmeden önce uzmanlarımızdan görüş ve yönlendirme alınmasını önemle tavsiye ederiz. Bu sirkülerlerin amacı tek başına uygulamalara yön vermek olmayıp; mükelleflerimizin risk, fırsat ve değişiklikler hakkında güncel bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır. Yegâne kaynak olarak sirkülerlerimizdeki açıklamaların kullanılması halinde doğabilecek olası zararlardan CONSULTA sorumlu olmayacaktır.

Consulta İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mahallesi Kore Şehitleri Cad, Üsteğmen Mehmet Gönenç Sk. No:3, 34394 Şişli

(0212) 347 34 00

infososyalguvenlik@consulta.com.tr